

ОРГАНІЗАЦІЙНО-СТРУКТУРНА ПІДСИСТЕМА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМИ РИЗИКАМИ

В сучасних умовах господарювання, особливо за умов фінансової кризи та соціально-політичної нестабільності перед підприємствами легкої промисловості стоїть складна задача забезпечення їх сталого та ефективного функціонування. Для реалізації цих дій на підприємстві необхідні значні організаційні зусилля, витрати часу, фінансові, моральні та інших витрат. Проте не лише вплив факторів зовнішнього середовища негативно впливає на діяльність підприємств, а й відсутність ефективного механізму управління підприємницькими ризиками та забезпечення відповідного рівня їх економічної безпеки. З огляду на це, постає потреба в певному механізмі, який дозволив би найраціональнішим (з погляду поставлених підприємством цілей) способом враховувати ризик, приймаючи й виконуючи господарські рішення. Розвиток механізму, розширення і поглиблення змісту, обґрунтування структури побудови, взаємодії всіх елементів і підсистем забезпечення його функціонування дозволять поліпшити показники роботи не лише кожного конкретного підприємства, а й галузі у цілому, що, у свою чергу, дасть поштовх до зростання економіки країни.

Поняття «механізм» дуже часто використовується в сучасній економічній літературі у таких, наприклад, словосполученнях як «господарський механізм», «економічний механізм», «ринковий механізм» та багато інших. Це означає, що поняття «механізм» потрібне і визначає особливу послідовність дій, спеціальні методи або засоби їх виконання. Від точності визначення, чіткості тлумачення поняття «механізм» і його змісту в різних словосполученнях, які використовуються в управлінській та економічній літературі, залежить однозначність, конкретність розуміння і використання цих понять.

В економічній науці поняття «механізм» використовується безумовно в переносному значенні, як внутрішня будова, система функціонування, апарат, алгоритм управлінської діяльності.

Найбільш влучно, на нашу думку, дав визначення поняттю «механізм» Пономаренко В.С., який трактує механізм управління підприємством як сукупність форм, структур, методів і засобів управління, об'єднаних спільністю мети, за допомогою яких здійснюється ув'язування та узгодження суспільних, групових і приватних інтересів, забезпечується функціонування і розвиток підприємств як соціально-економічної системи [1, с. 28]. Автор в даному трактуванні виділяє, крім форм, методів та засобів управління, спільну мету (ціль) за для якої і здійснюються зазначені дії.

Процес управління завжди передбачає наявність об'єкта та суб'єкта управління. Тому, розглядаючи механізм управління ризиками підприємства, необхідно визначити суб'єкт та об'єкт управління ризиками

Управлінська система функціонує завдяки тому, що суб'єкт управління впливає на його об'єкт. Внаслідок цього об'єкт певною мірою змінюється, набуває нових якостей та організаційних особливостей. Головною визначальною ознакою змін (набутих об'єктом нових якостей та організаційних особливостей) є те, що вони відповідають потребам, інтересам і бажанням суб'єкта. Суб'єкт прагне до змін в об'єкті, які йому вигідні, корисні, відповідають цілям, завданням та уявленням про те, як має бути організований і як повинен функціонувати об'єкт. Тому керуючий вплив виступає як цілеспрямований та організуючий фактор.

Отже, на наш погляд до організаційно-структурної підсистеми механізму управління ризиками доцільно віднести:

- 1) суб'єкт управління ризиками, тобто джерело керуючого впливу, той, хто управляє, виконує функції керівництва і впливає на об'єкт з метою переведення його у новий стан;
- 2) об'єкт управління ризиками, тобто те, на що спрямовано керуючий вплив суб'єкта, що функціонує під цим впливом;
- 3) керуючий вплив, тобто комплекс цілеспрямованих і організуючих команд, заходів, прийомів, методів, за допомогою яких здійснюється вплив на об'єкт і досягаються реальні зміни у ньому;
- 4) зворотні зв'язки, тобто інформація для суб'єкта про результативність керуючого впливу та зміни в об'єкті.

Процес управління, тобто процес впливу суб'єкта на об'єкт управління, може здійснюватися тільки за умови циркулювання певної інформації між керівною і керованою підсистемами. Процес управління, незалежно від його конкретного змісту, завжди припускає одержання, передачу, переробку і використання інформації. При цьому одержання надійної і достатньої інформації відіграє головну роль, оскільки воно дозволяє підприємцю прийняти конкретне рішення відносно до дій в умовах ризику [2].

Механізм управління підприємницькими ризиками в системі економічної безпеки розглядається нами як сукупність економічних засобів (способів, методів, важелів, нормативів, показників), застосування яких сприяє досягненню цілей підприємства в умовах ризику, шляхом адаптації внутрішнього середовища підприємства (фінансової, виробничої, організаційної, управлінської сфер) до умов ризику та зниження впливу ризиків зовнішнього середовища.

Література

1. Пономаренко В.С. Механізм управління підприємством: стратегічний аспект / В.С. Пономаренко. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2002. – 252 с.
2. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і доп. / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова. — К.: Знання, 2005. — 485 с.